

Frankrike vill göra som Australien och stoppa sociala medier för unga

Blir Frankrike först i EU med att förbjuda sociala medier för unga? Bättre om vi själva lär oss begränsa, säger finlandssvenska unga som skulle drabbas.

Amelia Lacquit Rossé, 14 år, och Mathis Minz, 13 år, tycker att unga själva borde lära sig begränsa sin skärmtid bättre. Det finns så mycket annat att göra med kompisarna, men som vi glömt bort, säger Minz. Bild: Johan Tollgerdt / Yle

- **JOHAN TOLLGERDT**

21.2 06:00

Lyssna (du hör en artificiell röst) 5:14

Kortversion

- Frankrike planerar att förbjuda sociala medier för unga under 15 år. Lagen kan börja gälla redan i höst.
- Syftet är att skydda barn från skadligt innehåll som porr, nätmobbning och sexuella trakasserier.
- Kritiker menar dock att lagen gör föräldrar till "poliser" och att barnen ändå kommer att kringgå förbudet.
- Andra varnar för att lagen kan hota yttrandefriheten och på sikt leda till en bredare censur.

Frankrike är på god väg att förbjuda ungdomar under 15 år att använda sociala medier. Den franska nationalförsamlingen har redan röstat för lagförslaget och inom kort ska senaten säga sitt.

Om lagen går igenom, kan den träda i kraft redan i höst, ett år innan nästa franska presidentval.

Medan liknande diskussioner går heta i flera länder och på EU-nivå, skulle Frankrike då bli det första landet i EU att gå Australiens väg och förbjuda sociala medier för unga under en viss ålder i lag.

Men kritikerna till lagförslaget är många, inte minst bland de berörda, ungdomarna.

Inte ett straff

– Lagförslaget är inte ett straff, utan ett skydd, säger barnrättskommissionären **Sarah El Haïry**, som varit med om att utforma lagförslaget.

Barnrättskommissionären Sarah El Haïry tycker det är galet att vissa ungdomar kollar på nätet upp till åtta timmar. Lagen är ett skydd för dem, säger hon. Bild: Johan Tollgerdt / Yle Sarah El Haïry kritiserar överlag de privata nättaktörerna och säger att algoritmerna snabbt finner användarnas svagheter för att orsaka ett beroende.

– Om sociala medier hade skött sig, skulle vi inte ha dagens röra, där ungdomar kan jagas av pornografiska företag eller pedofiler, säger hon.

För barnpsykologen och författaren **Laurence Joseph** är lagen nödvändig. Hon har allt fler unga patienter som lider av det de ser på nätet.

– Lagen kan förhindra att många unga under 15 år utsätts för porr, nätmobbning och sexuella trakasserier på nätet.

Laurence Joseph berättar att allt fler unga patienter känner ångest över bilder från exempelvis terrorhändelserna vid Bataclan i Paris, den sjunde oktober i Israel och massakern i Gaza.

– Det råder rivalitet mellan vissa tonårskillar att sända barbariska bilder som exempelvis på halshuggningar. I dessa grupper är grymheterna ett bevis på virilitet. Men det kan självklart skapa trauman, säger hon.

Laurence Joseph har skrivit en bok om det som barn inte kan tala om öppet, bland annat grymheter som syns på sociala medier. Bild: Johan Tollgerdt / Yle

Allt mindre skärmtid

13-åriga **Mathis Minz**, med rötter på Åland, studerar vid den svenska sektionen på den Internationella Gymnasieskolan (Lycée International) i Saint-Germain-en-Laye, cirka 20 kilometer väster om Paris.

– Lagen kan nog hjälpa föräldrarna att sluta tjata på barnen, som inte vill stänga av datorn, säger han.

Mathis Minz nar rötter på Åland. Han säger att han använder allt mindre tid på sociala medier. Bild: Johan Tollgerdt / Yle

Själv kollar Minz allt mindre på sociala medier. Han använder själv inte hela den skärmtid som föräldrarna gett honom.

– Det finns så mycket annat att göra med kompisarna, men som vi glömt bort på grund av allt spelande på sociala medier. Det är också bra att läsa läxorna.

Om lagen går igenom kommer finländska ungdomar bosatta i Frankrike förbjudas att på egen hand kontakta släkt och kompisar i Finland via sociala medier.

Men under besök hos mormor i Pargas finns dock inga begränsningar för **Amelia Lacquit Rossé**, 14 år.

– Allt känns lite konstigt, och jag vill inte vara först ut i EU med att beröras av lagen. För jag gillar att vara på sociala medier.

Amelia Lacquit Rossé hade helst inte varit bland de första i EU att beröras av ett förbud. Bild: Johan Tollgerdt / Yle

Ett del franska barn Yle talar med, meddelar att föräldrarna lovat dem att de får använda föräldrarnas konton, om lagen går igenom.

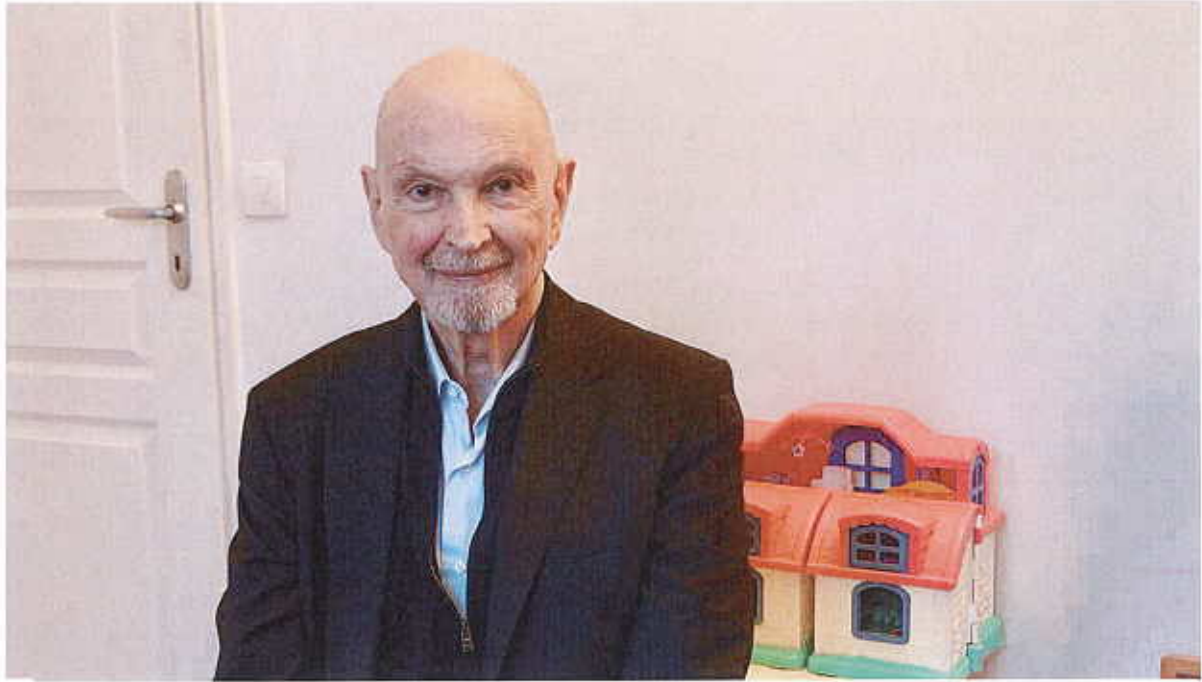
– Bäst skulle det ändå vara om vi unga lär oss stänga av sociala medier självmant, säger Lacquit Rossé.

Föräldrarna blir poliser

Den i Frankrike kände psykiatern och författaren **Serge Tisseron** har i årtal kritiserat sociala mediars utbredda plats i det moderna samhället.

Han har ändå rört om i debatten då han har ifrågasatt om lagen verkligen är bra, framförallt för föräldrarna.

– Om lagen går igenom kan föräldrar varken ge ett förbud eller sin tillåtelse i uppfostran av sina barn. Så ska det ju inte gå till, säger han.

Psykiatern Serge Tisseron som vanligtvis är motståndare till sociala medier för ungdomar, är dock emot lagförslaget. Bild: Johan Tollgerdt / Yle
Föräldrarna kan i så fall inte ens ge skärmtillstånd eller välja appar i uppfostringsyfte, eller till barnens nöjen.

– Föräldrarna reduceras till att bli poliser, vars enda roll är att se till att de egna barnen lyder regeringens lag, säger Serge Tisseron.

Tisseron drar paralleller till Australien där en liknande lag, ett förbud för unga under 16, redan har trätt i kraft.

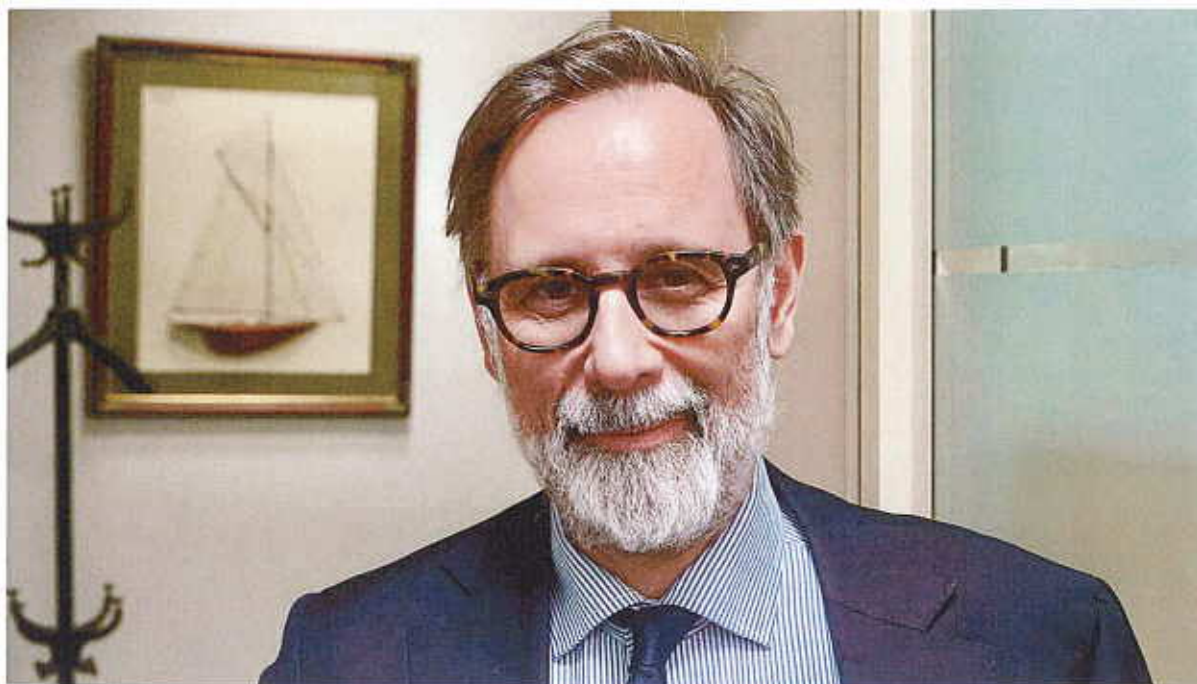
– Det är känt att ungarna överträder lagen och samma sak kommer givetvis att ske i Frankrike.

Vill förbjuda vissa medier

Många journalister, politiker och statsvetare varnar för att förbudet, som bara skulle gälla barn, även kommer att drabba vuxna.

– Förbudet mot sociala medier ingår i ett större paket där president **Emmanuel Macron** planerar att ge tillstånd åt vilka medier som ska få existera i framtiden, säger **Alexis Poulain**, en av många kritiker. Han leder sajten Le Monde Moderne, som nu har fler följare än vissa betydelsefulla nyhetskanaler i Frankrike.

– Lagpaketet öppnar vägen för censur. Med andra ord riskerar många medier att förbjudas, vilket vore ett hot mot yttrandefriheten, säger Poulain.

Alexis Poulain tror att ett förbud kan leda till ett annat. Bild: Johan Tollgerdt / Yle
Om lagen går igenom spärras sociala medier, medan ålderskontroller som upprätthålls av privata företag kommer att införas, även för vuxna.
En dataläcka av de personuppgifter som krävs för ålderskontroll skulle också kunna få stora och allvarliga konsekvenser, säger Alexis Poulain.